

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1003/23-T

Název	Střední umělecká škola, Ostrava, příspěvková organizace
Sídlo	Poděbradova 959/33, 702 00 Ostrava-Moravská-Ostrava
E-mail	info@sus-ostrava.cz
IČO	00602051
Identifikátor	600017630
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martin Mikolášek
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Poděbradova 959/33, 702 00 Ostrava-Moravská-Ostrava Matiční 1281/18, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava
Inspekční činnost na místě	18. 4. 2023 – 20. 4. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední umělecká škola, Ostrava, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy s nejvyšším povoleným počtem 280 žáků. Poskytuje střední vzdělání s maturitní zkouškou v denní formě vzdělávání v oborech vzdělání podle školních vzdělávacích programů 82–41-M/01 Užitá malba s názvem Užitá a umělecká malba, 82–41-M/02 Užitá fotografie a média s názvem Fotografie a média, 82–41-M/04 Průmyslový design s názvem Design výrobků, 82–41-M/04 Průmyslový design s názvem Design obalů, 82–41-M/05 Grafický design s názvem Klasická a počítačová grafika, 82–41-M/05 Grafický design s názvem Grafika a animace, 82–41-M/05 Grafický design s názvem Kresba a ilustrace a 82–41-M/12 Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu s názvem Keramický design.

K termínu inspekční činnosti se ve 12 třídách vzdělávalo 275 žáků. Počet žáků se v posledních několika školních letech zvyšuje. Škola eviduje šest žáků s odlišným mateřským jazykem a 14 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s potřebou podpůrných opatření převážně druhého stupně, z nichž jeden se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu.

Při škole pracuje Nadační fond Střední umělecké školy, Ostrava. Svěřené finanční prostředky využívá na zajištění odborné výuky výtvarnými materiály a na některé tvůrčí a volnočasové aktivity žáků školy.

Školní stravování žáků je smluvně zajištěno v blízké střední škole.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve funkci od roku 2017 a usiluje o dobré jméno školy a budování její prestiže. Spolu s pedagogy postupně naplňuje nastavenou koncepci a vizi dalšího rozvoje školy v oblasti obnovy materiálního zázemí, rozvoje další spolupráce se zaměstnavateli a sociálními partnery a podpory jazykového vzdělávání a práce s nadanými žáky. Vedení školy spolu s pedagogy zároveň začínají pracovat na konceptu „Učící se školy“, kde mezi hlavní cíl patří budování bezpečného prostředí, v němž mohou žáci i pedagogové naplno rozvinout svůj potenciál. Způsob řízení je založen na principu partnerské spolupráce a otevřené komunikace jednotlivých účastníků vzdělávání i zákonných zástupců žáků. Vytvořené kontrolní a evaluační mechanismy poskytují řediteli školy dostatečný přehled o úrovni vzdělávání. Kontrola probíhá kontinuálně v průběhu celého školního roku a zahrnuje všechny důležité oblasti vzdělávacího procesu a chodu školy. Delegování kompetencí a odpovědnosti na další články širšího vedení je transparentní a funkční. Významnou roli plní oborové rady a předmětové komise, které se zabývají jak organizačními záležitostmi, tak i naplňováním profilu absolventa. Vedení školy práci těchto školních orgánů průběžně vyhodnocuje. Rovněž spolupráce umělecké rady a vedení školy je významná nejen v plnění vize školy, ale v oblasti uměleckého vzdělávání a přípravě kluzurních prací.

Pedagogický sbor byl účelně složený a je stabilní. S ohledem na umělecké zaměření oborů vzdělání škola zaměstnává řadu učitelů, kteří jsou aktivními výtvarnými umělci, což je pro vzdělávání žáků velmi přínosné. Vedení školy cíleně vytváří podmínky pro rozvoj pedagogické spolupráce během školního roku. Pedagogové se aktivně v rámci dalšího vzdělávání zaměřovali především na rozšíření svých odborných znalostí, osobnostní rozvoj a oblasti, které souvisí s vizí školy. V oblasti pedagogických dovedností se účelně soustředili

na akce zabývající se problematikou např. formativního hodnocení. Získané zkušenosti a poznatky si pak v rámci jednání pedagogických rad nebo předmětových komisí sdíleli.

Škola má pro svoji činnost vytvořeny vhodné materiální podmínky. Specifická výuka odborných předmětů a praktických cvičení se uskutečňuje v ateliérech jednotlivých oborů vzdělání. Každý žák má k dispozici místo s dobrými podmínkami pro svoji tvorbu a možnost pracovat na zadaných úkolech. Prostředí školy bylo inspirativní, společné prostory byly velmi dobře využity k prezentaci výsledků žakovských prací. Aktivní přístup školy ve vyhledávání dalších zdrojů financování a účelné využití získaných finančních prostředků v rámci projektové činnosti umožnily zkvalitnit technologické vybavení jednotlivých oborů vzdělání. Pro zkvalitnění vzdělávání bylo cíleně využito také zapojení významných osobností a odborníků do výuky.

Jednotliví členové školního poradenského pracoviště spolu navzájem účelně spolupracují, vzniklé problémy cíleně řešili s třídními učiteli i dalšími vyučujícími. Péče o žáky s potřebou podpůrných opatření probíhala systematicky. Škola průběžně sledovala a pravidelně vyhodnocovala projevy rizikového chování žáků, vhodně zvolenými aktivitami a programy eliminovala jejich výskyt. Pro žáky jsou k dispozici také služby dvou psychologů.

Škola se dlouhodobě zaměřuje na spolupráci s partnerskými školami v České republice i v zahraničí. Zapojila se do projektu „Erasmus +“ zahrnující zahraniční odborné stáže žáků a učitelů, rovněž realizovala projekt „Šablony II“ zaměřený na odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání. Pravidelná je také spolupráce s Filozofickou fakultou, již je také fakultní školou, a Fakultou umění Ostravské univerzity.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost proběhla napříč ročníky a obory vzdělávání. Ve sledovaných hodinách převažovala frontální forma výuky, doplněná řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Pedagogové vhodně propojovali teoretické učivo s praktickými příklady, vedli žáky k provázanosti mezipředmětových vztahů i používání odborné terminologie. Vzdělávání ve všeobecně vzdělávacích a teoretických odborných předmětech se převážně vyznačovalo promyšlenou strukturou, vyučovací hodiny byly organizačně dobře připraveny a zvládnuty. Při výuce českého jazyka a literatury byl kladen důraz na osvojení základních jazykových a literárních znalostí a dovedností, prokázání porozumění celému textu i jeho částem. V hodinách cizích jazyků byl kladen důraz především na rozvoj receptivních řečových dovedností (čtení a poslech s porozuměním), upevňování znalostí gramatických struktur nebo rozšiřování slovní zásoby. Vhodně byl v některých hodinách využitý rodilý mluvčí, výuka tak byla zaměřená především na rozvoj komunikačních dovedností. Vzdělávání v přírodovědných předmětech bylo směřováno k pochopení nového učiva, jeho osvojování, procvičování a upevňování. Výklad nového učiva probíhal v návaznosti na již probrané učivo, patrná byla snaha vyučujících o využití dříve získaných vědomostí žáků. V případě nedostatečných znalostí potřebných k řešení příkladu poskytovali vyučující některým žákům individuální pomoc a respektovali individuální pracovní tempo žáků. V některých odborných předmětech vyučující využili odborné učebny pro praktickou ukázkou např. technologického postupu nebo propojili poznatky z jiných odborných předmětů. Míra interakce žáků s učitelem se odvíjela od charakteru učiva. Obsahově náročná odborná výuka byla žákům podávána v logických souvislostech a přibližována názornými příklady, formou projekce i didaktickými pomůckami. Efektivitu vzdělávání podpořilo časté zařazování mezioborových přesahů a aplikace získaných teoretických poznatků při realizaci praktických výstupů. Některé hodiny odborných předmětů byly organizovány jako

vícehodinový blok v ateliérech. Příprava i obsah byly účelně promyšlené a činnosti vzájemně na sebe navazovaly a v některých hodinách byli žáci vedeni k sebehodnocení nebo vrstevnickému hodnocení. Nižší počty žáků ve třídách umožňují individualizaci výuky, která však nebyla vždy dostatečně uplatňována vzhledem k rozdílným studijním předpokladům a vzdělávacím potřebám žáků. Účinnost výuky v menší části hospitovaných hodin teoretické výuky snižovaly některé metodické a didaktické nedostatky, např. stereotypní výukové postupy nebo předávání hotových poznatků. Jednotvárnost výuky tak vedla k nižšímu zapojení žáků do výuky. Méně často byla uplatňována skupinová práce nebo práce ve dvojicích. V závěrečné fázi vyučovacích hodin učitelé často opomíjeli shrnutí probraného učiva a vyhodnocení splnění stanoveného vzdělávacího cíle.

Ve sledovaných hodinách praktických odborných předmětů vycházely vzdělávací strategie především z charakteru probíraného tématu a stanoveného cíle vzdělávání. Diferencovaný přístup zohledňoval vědomosti a dovednosti žáků, jejich individuální předpoklady, odlišnou míru dosažených dovedností i jejich osobitost. Efektivitu vzdělávání podpořilo propojení teoretických vědomostí s praktickým využitím i mezioborová provázanost. Učitelé vhodně uplatňovali instruktáž, projekci, kladli důraz na dodržování stanovených postupů, současně však vytvářeli dostatečný prostor pro rozvoj kreativity žáků i jejich nadání. Poskytovaná zpětná vazba byla pro žáky využitelná při dalším učení. V předmětu výtvarná příprava oboru grafického designu byli žáci odborně vedeni při práci s tiskou. Příležitostně využívají také typografickou uličku, která je již muzejní raritou, k sazbě textu např. při tvorbě PF nebo malých tiskovin. Výuka návrhové a realizační tvorby oboru užitá malba vedla žáky nižších ročníků k práci s realitou prostřednictvím řemeslného a výtvarného uchopení problematiky včetně práce s měřítkem. Žáci vyšších ročníků pracovali s návrhem k materiálové realizaci, který je posunem od realistického přepisu – nazírání, k zjednodušené výtvarné interpretaci např. mozaiky. Učitelé vedou žáky k samostatnému přemýšlení a k hledání vlastní cesty výtvarného vyjádření, což je velkým pozitivem výuky. Výuka oboru výtvarné zpracování keramiky a porcelánu vyžadovala velkou preciznost práce žáků od momentu návrhů realizace až k samotným výrobkům. Poskytovaná zpětná vazba byla pro žáky využitelná při dalším učení. Ve většině sledovaných hodin pedagogové cíleně používali formativní hodnocení dokládající pokrok každého žáka, např. osobní portfolia, i standardizované kritériální hodnocení v rámci průběžných, klauzurních a závěrečných prací.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola průběžně sleduje a hodnotí výsledky a úspěšnost žáků na úrovni jednotlivých předmětů, třídních učitelů i pedagogické rady. Účinný systém analyzování výsledků vzdělávání žáků a příčin jejich neúspěšnosti je realizován i v rámci vzájemných konzultací pedagogů. Individuální výsledky vzdělávání žáků ve všeobecně vzdělávacích předmětech zjišťuje škola obvyklými způsoby (především písemné a ústní zkoušení), v odborných předmětech jsou základem pro hodnocení samostatné výstupy hodnocené formou klauzurních prací. Výsledky vzdělávání škola eviduje v elektronické podobě, rodiče a zákonní zástupci žáků jsou informováni prostřednictvím školního informačního systému a v případě potřeby telefonicky. Docházku žáků důsledně monitorují třídní učitelé, neomluvené absence jsou neprodleně řešeny osobní intervencí u zletilých žáků, resp. se zákonnými zástupci nezletilých. Externího testování se škola neúčastní, ale má nastavený svůj vlastní systém testování a porovnávání výsledků žáků.

Ve školním roce 2021/2022 na konci 2. pololetí školního roku ze 268 žáků prospělo 131 s vyznamenáním, 7 žáků neprospělo, ale úspěšně vykonali komisionální zkoušku. V předchozích školních letech byly výsledky vzdělávání velmi podobné. Škola se ohrožením

školní neúspěšností zabývá pravidelnou analýzou, na kterou pak navazuje forma individuální podpory a spolupráce třídních učitelů s ostatními učiteli a zákonnými zástupci. K předmětům s nejslabším prospěchem patří technické kreslení a matematika. K udělování výchovných opatření přistupují pedagogové uvážlivě, počet udělených pochval převyšoval počet uložených kázeňských opatření, uplatnění sníženého stupně z chování nebylo využito. Vedení školy přijímá opatření k cílenému snižování absenci žáků ve spolupráci s třídními učiteli a zákonnými zástupci. Bylo by vhodné, aby učitelé nastavená pravidla jednotně dodržovali.

Maturitní zkoušku ve školním roce 2021/2022 konalo 60 žáků, z nichž ji v jarním zkušebním období vykonalo 47 žáků úspěšně. Žáci většinou neuspěli u didaktických testů (český jazyk a literatura, anglický jazyk) a u profilových zkoušek (dějiny výtvarné kultury, odborné předměty, český jazyk, praktická zkouška). K maturitní zkoušce v podzimním termínu se přihlásilo 15 žáků, z nichž ji 5 nevykonalo úspěšně. Škola analyzuje vývoj prospěchu u maturitní zkoušky, zpracovala strategii školního neúspěchu, zaměřuje se na jeho příčiny v jednotlivých předmětech a realizuje opatření ke zlepšení výsledků, např. individuálními konzultacemi nebo doučováním. Podle vyjádření ředitele se dílčí neúspěchy promítají do výsledků žáků, kteří měli se studiem dlouhodobé obtíže, vysokou absenci nebo nedokázali vyrovnat nedostatky znalostí z doby uzavření škol samostudiem ani doučováním.

Při zajišťování poradenských služeb výchovný poradce úzce spolupracuje se školním metodikem prevence, s třídními učiteli a vedením školy. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spočívá v identifikaci jejich individuálních vzdělávacích potřeb již v prvním ročníku a nastavení vhodné podpory ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. V rámci kariérového poradenství je žákům poskytována pomoc při výběru jejich dalšího studia nebo zaměstnání. Školní preventivní program se zaměřuje na aktuální rizika ve škole, výskyt rizikového chování ve škole je minimální, v posledních letech byly řešeny především problémy s vysokou absencí. Krizový plán školy poskytuje podrobný postup v případě výskytu počátečních stádií rizikového chování žáků se zapojením jejich rodičů a zákonných zástupců. Škola se v posledních letech zaměřuje na práci s třídními kolektivy např. formou pravidelných třídnických hodin. Organizuje také adaptační program pro žáky prvních ročníků. Výsledky vzdělávání škola prezentuje prostřednictvím výstav výtvarných prací svých žáků a absolventů a také účastí žáků v řadě výtvarných soutěží, z nichž žáci pravidelně přivážejí významná ocenění (1.místo Czech press photo junior, 1. místo Trik film, 1. místo Young model package - mezinárodní soutěž obalového designu, 1 místo soutěž obalový design Europaier Bohemia, 1.,2. a 3. místo žáků v soutěži "reklamní předmět 3. milénia", 2. místo malířské bienále Oskar Ostrava 2022, 1. místo v soutěži Design Award, 1. místo Animofest, Cena odborné poroty / Figura 2.0 pro žákyni oboru Grafický design apod.). Velmi významné pro žáky byly různé výstavy (Výstava fotografií žáků školy na akci k výročí 30 let Armády spásy v Ostravě, UA TYPO / IN VITRO Ostrava výstava typografický plakátů žáků školy, Písmo, knihy, typografie výstava žáků školy v Městské knihovně v Orlová apod.), kde žáci prezentují své dovednosti široké veřejnosti. O kvalitě poskytovaného vzdělávání a úrovni praktických dovedností žáků svědčí i umělecká prezentace výsledků vzdělávání žáků ve škole např. výstavy klauzurních a závěrečných prací nebo prezentace na dnech otevřených dveří. Žáci také se zapojili do projektu pro Třinecké železářny, a. s. Vznikly velkolepé malby, počítačové vizualizace i realizace, které ve formě velkoplošných digitálních tisků budou vyvěšeny na plochách výrobní haly provozu Válcovny trub v Ostravě.

Profesní směřování žáků je obvykle zacíleno a prohlubováno v průběhu studia. V souladu se svou profilací 75 % absolventů školy pokračuje v navazujícím studiu na vysokých školách uměleckého nebo humanitního zaměření. Další část pak nastupuje svou aktivní uměleckou

dráhu nebo se uplatňuje v profesích mimo svůj vystudovaný obor. Škola uplatnění absolventů sleduje a navazuje s nimi spolupráci v rámci workshopů nebo besed.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti vykonané ve školním roce 2014/2015 došlo ke změně ve vedení školy.
- Počet žáků se v posledních letech zvyšuje, naplněnost školy je 98 %.
- Snižování zájmu o obor vzdělání Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu.
- Přijatá opatření vyplývající z předchozí inspekční činnosti byla zaměřená především na materiální vybavení, jejichž realizace proběhla.

Silné stránky

- Vedení školy aktivně vyhledává možnosti zapojení do projektů a aktivit, které umožňují zkvalitňovat podmínky a průběh vzdělávání a efektivně rozvíjet kompetence k učení u žáků.
- Škola prezentuje výsledky odborného vzdělávání, motivuje žáky k zapojování do soutěží, vstupuje do povědomí veřejnosti a navazuje na svou úspěšnou tradici.
- Propojení teoretické výuky s praktickou s aktuálními poznatky v daném oboru a trhu práce při řešení reálných profesně zaměřených situací rozvíjí u žáků klíčové kompetence, zejména kompetence řešit problémy a spolupracovat s druhými.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nižší míra využívání aktivizačních metod a forem výuky i obsahově diferencovaných zadání především ve všeobecně vzdělávacích předmětech.
- Méně časté zapojení žáků do evaluačních aktivit nebo kriteriálního hodnocení, opomíjení využívání didaktického závěru vyučovacích hodin.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Podporovat ve výuce vzdělávací postupy aktivizující žáky, cíleně využívat kooperativní formy práce i zadávání obsahově diferencovaných úkolů.
- Uplatňovat ve větší míře širší spektrum metod a forem vzdělávání ve výuce.
- Vést pedagogy i žáky k práci s cíli, k jejich stanovení a následnému vyhodnocení v závěru hodiny a podněcovat žáky v zapojení do evaluačních aktivit.
- Zaměřit se nadále na příčiny neúspěchů u maturitní zkoušky v jednotlivých předmětech a realizovat opatření ke zlepšení výsledků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2022/2023
2. Rozvrh vyučovacích hodin a programy vyučovacích předmětů platné ve školním roce 2022/2023
3. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 v elektronické podobě (vybraný vzorek)
4. Školní matrika vedená v elektronické podobě ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
6. Koncepce rozvoje školy 2017 – 2023 ze dne 1. 1. 2017
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2022/2023
8. Dokumentace školního poradenského pracoviště vedená ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
9. Minimální preventivní program na školní rok 2022/2023 a Školní preventivní strategie
10. Strategie předcházení školní neúspěšnosti ve školním roce 2022/2023
11. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2022/2023
12. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy ve školním roce 2022/2023
13. Personální dokumentace vzhledem k odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (vybraný vzorek)
14. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání a k finančním podmínkám školy vedená ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 (vybraný vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Ing. Martina Colledani, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Milan Cieslar, Ph.D., odborník na umělecké
vzdělávání

Mgr. Kateřina Anastázie Valasová, školní
inspektorka

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

V Novém Jičíně 12. 5. 2023